

A Balassagyarmati Törvényszék ..név...(..cím...) ügyvezető által képviselt ... Kft. (..cím..) I. rendű, ..név..(..cím..) II. rendű és ..név..(..cím..) III. rendű felpereseknek - dr. Bencze Béla (3300 Eger, Árpád u. 58. fsz. 6.) ügyvéd által képviselt ... Nyrt. (..cím..) I. rendű, dr. Varjas Adrienn (1302 Budapest, Pf. 16.) ügyvéd által képviselt ... Zrt. (..cím..) II. rendű és dr. Kerék Máté jogtanácsos által képviselt ... Zrt. (..cím..) III. rendű alperesek ellen, engedményezési szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a Salgótarjáni Járásbírószágon indított perében a 4.G.20.010/2014/27. számú végzéssel kijavított 2014. november 20-án meghozott 4.G.20.010/2014/25. számú, ítélet ellen a felperesek által 26. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A törvényszék a járásbírószág ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az I. és a II. r. alpereseknek személyenként 35.000,- (harmincötezer) Ft, a III. r. alperesnek 35.000,- (harmincötezer) Ft + 27 % ÁFA másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felpereseket, hogy az államnak - az illetékhatósáág külön felhívására - fizessenek meg egyetemlegesen 2.188.915,- (kétmillió-száznyolcvannyolcezer-kilencszáztizenöt) Ft fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A járásbírószág kijavított ítéletével elutasította a II. és III. r. felperesek, valamint az I. r. alperes között 2010. július 29-én létrejött készfízető kezességvállalási szerződés, valamint a II. és a III. r. alperesek között 2012. február 10-én létrejött engedményezési szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a felperesek által előterjesztett kereseti kérelmet. Kötelezte a felpereseket, hogy az államnak egyetemlegesen fizessenek meg 1.479.000,- Ft le nem rótt eljárási illetéket, az I. és a III. r. alpereseknek személyenként 73.950,- Ft + 27 % ÁFA, a II. r. alperesnek pedig 73.900,- Ft perköltséget.

A készfízető kezességvállalási szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelem elutasítását a járásbírószág azzal indokolta, hogy a kért megállapítás a felperesek jogainak az alperesekkel szemben való megóvása végett szükséges ugyan, azonban a megállapítási kereset előterjesztésének a Pp. 123. §-ában írt másik feltétele, miszerint a felperes a jogviszony természeténél fogva, vagy a kötelezettség lejártának hiányában, vagy

valamely más okból teljesítést nem követelhet, hiányzik, ugyanis a hitelszerződés alapján teljesítés történt, a felperesek a Fővárosi Törvényszék előtt kártérítés (marasztalás) iránt pert indítottak. A szerződés érvénytelenné nyilvánítása nem öncél, az ezzel kapcsolatos igény a szerződés teljesítése iránti perben védekezésésként érvényesíthető. Ugyanakkor a szerződés érvénytelenségére alapított kérelemben pontosan meg kell jelölni, hogy az érvénytelenség melyik törvényi jogkövetkezményének alkalmazását milyen tartalommal kéri a fél, amely kérelemnek konkrétan kell lennie. Ha a fél a jogkövetkezmények alkalmazását - tehát a teljesítést - nem kéri, az 1/2005. PK vélemény alapján a bíróság az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazásáról nem dönthet, ezért az ilyen keresetet el kell utasítania azzal, hogy nincs helye megállapítási kereset előterjesztésének.

A Ptk. 239/A. § (1) bekezdésében foglaltak pedig nem alkalmazhatók, mert ezen rendelkezéseket a hatályba lépésüket, 2012. május 26-át követően keletkezett jogviszonyokra kell alkalmazni, a készfizető kezességvállalási szerződés pedig ezt megelőzően, 2010. július 29-én jött létre.

A II. és a III. r. alperesek között létrejött engedményezési szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelem elutasítását a járásbíróság azzal indokolta, hogy az engedményezési szerződés esetleges érvénytelensége csak az engedményezési szerződés alanyainak - az engedményezőnek és az engedményesnek - a jogviszonyára hat ki, az érvénytelenség a felperesek (adósok) fizetési kötelezettségét nem érinti, a felperesek mint kötelezettek személye változatlan marad, helyzetük nem válik terhesebbé, teljesítési kötelezettségük továbbra is fennmarad. Tehát az engedményezési szerződést perbeli legitimáció hiányában semmisségre hivatkozással a felperesek, mint kötelezettek nem jogosultak megtámadni.

Az ítélet ellen a felperesek nyújtottak be fellebbezést, melyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelmüknek helyt adó határozat meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a járásbíróság új eljárásra utasítását kérték.

Fellebbezésük indokaként egyrészt előadták és részletesen kifejtették azon álláspontjukat, hogy mivel az engedményes csak érvényes engedményezési szerződés esetében válik az engedményező jogutódjává, a kötelezettnek magától értetődő jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy az engedményes megszerzését, azaz az engedményezési szerződés érvényességét vitathassa. Mivel pedig a II. r. alperes engedményesként érvényesít követelést a felperesekkel szemben, a felperesek szempontjából mind anyagi jogi, mind eljárásjogi szempontból lényeges, releváns kérdés, hogy az engedményesnek van-e alanyi joga az engedményezési szerződés alapján. Ezért az első fokon eljáró bíróságnak meg kellett volna vizsgálnia, hogy a felperesek által támadott engedményezési szerződés létrejött-e, ha igen, érvényes-e vagy sem.

Másrészt a fellebbezés szerint a járásbíróság által felhozott 5/2012. PJE határozat nem tartalmaz olyan kijelentést, mely szerint a szerződés érvénytelenségének megállapítására

írányuló kereseti kérelmet csak a szerződő felek terjeszthetnének elő, ellenkezőleg, olyan megállapításokat tesz, melyek túlmutatnak a szerződő felek egymás közötti jogviszonyán.

A II. r. alperes anyagi jogosultsága (ennek alapján a felperesekkel szembeni igénye) elsősorban azon múlik, hogy megszerezte-e az állított engedményezési szerződéssel a III. r. alperestől a felperesekkel szembeni követelést, aminek jelentősége van a II. r. alperes által a tartozás megfizetése iránt a felperesekkel szemben megindított, a jelen per jogerős befejezéséig felfüggesztett perben.

A fellebbezés szerint tévesen tagadta meg a járásbíróság a kártérítési perre is hivatkozással a megállapítás iránti kereseti kérelem érdemi tárgyalását, ugyanis marasztalás a jogviszony természete folytán nem kérhető, és a kártérítési felelősség jogi és ténybeli alapja egészen más megítélés alá esik, mint az érvénytelenség anyagi jogi következményeinek levonása.

Az elsőfokú bíróság téves jogi álláspontja miatt nem csatoltatta az alperesekkel a felperesek által támadott engedményezési szerződést felperesi indítvány ellenére.

Így az alperesek nem bizonyították, hogy engedményezési szerződésük érvényes, aminek következményét nekik kell viselniük, amire figyelemmel a kereseti kérelemnek helyt adó döntés meghozatalának lett volna helye.

Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése iránti kérelem indokaként az alperesek fellebbezésükben a tényállás felderítetlenségére mint lényeges eljárási szabálysértésre hivatkoztak az engedményezési szerződés beszerzése és vizsgálata hiányában.

Ezen túlmenően fellebbezésükben a felperesek sérelmezték, hogy az alperesek perköltségében történő marasztalásuk összege a tárgyaláson kihirdetett és az írásba foglalt elsőfokú ítéletben eltérő volt. E vonatkozásban a járásbíróság azonban kijavító végzést hozott, ami jogerőre emelkedett.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult annak helyes indokai alapján.

A II. r. alperes ellenkérelmében utalt arra, hogy minden olyan esetben kizárt a megállapítási kereset előterjesztése, amikor a támadott szerződés alapján teljesítés történt, ilyen esetben ugyanis marasztalás kérhető. A felperesek a Fővárosi Törvényszék előtt az I. r. alperes ellen kártérítési, azaz marasztalás iránti pert indítottak, aminek jelentőségét helyesen értékelte az elsőfokú bíróság, amikor megállapította, hogy mivel marasztalás kérhető, nincs helye megállapítási kereset előterjesztésének. Bizonyítási hiányosság pedig nem volt, mivel a felperesek az engedményezési szerződéshez képest jogviszonyon kívülnek számítanak és a semmisség megállapításához nem fűződik jogi érdekük, hiszen őket az engedményezés csupán annyiban érinti, hogy arról őket értesíteni kellett, így nem hivatkozhatnak olyan kifogásokra, melyek az engedményező és az engedményes közötti jogügyletből, annak érvénytelenségéből erednek.

A III. r. alperes fellebbezési ellenkérelmében kiemelte, hogy a felperesi kártérítési igény nem érintheti a III. r. alperes készfizető kezesi teljesítési kötelezettségét. A felperesek kereseti kérelme a Ptk. 221. § (3) bekezdésére alapítottnan sem megalapozott, ugyanis az I. r. felperes és ügyvezetője között érdekegyezőség áll fenn a tekintetben, hogy a szerződések aláírásával az I. r. felperes hitelhez jutását kívánták elérni.

A felperesek az engedményezési szerződés érvénytelenségének a megállapítását a hitelszerződés érvénytelenségére hivatkozással kérték, a hitelszerződés érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelmet azonban nem terjesztettek elő.

Az engedményezési szerződés II. és III. r. alperes által előadottak szerinti aláírását minden peres fél elfogadta, a felperesek annak formaiságát nem tették az érvénytelenségre hivatkozásuk tárgyává.

Mindhárom alperes kérte fellebbezési perköltségében marasztalni a felpereseket.

A törvényszék az elsőfokú eljárás iratainak felülvizsgálata alapján megállapította, hogy a felperesek fellebbezése nem alapos.

A járásbíróság a döntéshozatalhoz szükséges bizonyítást lefolytatta, annak alapján a tényállást helyesen állapította meg, arra alapított döntése érdemben helytálló.

A II. és a III. r. alperesek között létrejött engedményezési szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelem elutasításának indoka vonatkozásában a törvényszék osztja az elsőfokú bíróság álláspontját.

A Ptk. 234. § (1) bekezdéséhez fűzött kommentár szerint a joggyakorlat a bárki fogalmát szűkítve értelmezi annak kimondásával, hogy a semmis szerződéssel kapcsolatos perindítási lehetőséget csak jogi érdekeltség (jogviszony) vagy perindítási jogosultságot kifejezetten biztosító jogszabályi felhatalmazás alapozhat meg.

A II. és a III. r. alperes között létrejött, a felperesek által támadott engedményezési szerződésben a felperesek félként nem vettek részt, a felperesek, valamint a II. és III. r. alperesek között nem volt jogviszony, és a II. és III. r. alperesek között létrejött engedményezési szerződés megtámadása tekintetében a felperesek számára külön jogszabály sem biztosít perindítási jogosultságot. A II. és a III. r. alperesnek a köztük létrejött engedményezési szerződéssel kapcsolatosan jogszabályi kötelezettsége (Ptk. 328. § (3) bek.) a felperesek felé csupán az volt, hogy az engedményezésről őket, mint kötelezetteket értesítsék, ami az engedményezési nyilatkozat megküldése útján megtörtént.

Ezért az engedményezési szerződés esetleges érvénytelensége - aminek bizonyítása a fellebbezésben írtakkal ellentétben az arra hivatkozó felet terheli - csupán a II. és a III. r. alperesek egymás közötti viszonyában lehet jelentősége, és nem érinti a felperesek II. r. alperes felé fennálló fizetési kötelezettségét. Ezért a járásbíróság nem sértette meg az eljárási szabályokat azáltal, hogy a II. és a III. r. alperesek között létrejött engedményezési szerződést nem szerezte be.

Az engedményezési szerződés érvénytelenségéhez a felperesek által felhozottak szerint, az alperes részéről a szerződés megkötésekor a felperesek Széchenyi Kártya hitelszerződése megszüntetésének vitatható körülményei vezettek, nevezetesen, hogy az I. r. alperes hanyagul, nem kellő figyelemmel kezelte a hiteligényüket, ezért annak bírálata sem kerülhetett sor, ami a hitelszerződés megszűnését eredményezte, és ezzel kárt okozott az I. r. felperesnek. Ez azonban nem a jelen perre, hanem az I. r. alperes által az I. r. felperessel szemben kártérítés megfizetése iránt indított perre tartozó kérdés.

A fentiekre tekintettel a törvényszék az elsőfokú ítéletnek az engedményezési szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelem elutasítására vonatkozó rendelkezését annak helyes indokaira figyelemmel hagyta helyben a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

A készfizető kezességvállalási szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelemmel kapcsolatosan a törvényszék nem osztja a járásbíróság azon álláspontját, mely szerint a kereset előterjesztésének a Pp. 123. §-ában írt másik feltétele, miszerint a felperes a jogviszony természeténél fogva, vagy a kötelezettség lejártának hiányában, vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet, hiányzik mivel a hitelszerződés alapján teljesítés történt, a felperesek pedig a Fővárosi Törvényszék előtt kártérítési (marasztalási) pert indítottak. Ugyanis a „teljesítést nem követelhet” feltételnek nem a hitelszerződés, hanem a felperesek által támadott készfizető kezességvállalási szerződés vonatkozásában kell fennállnia, amely szerződés vonatkozásában a felperesek teljesítést a jogviszony természeténél fogva nem követelhetnek.

Egyébként pedig, amennyiben a felperesek a hitelszerződést támadták volna, az esetben is az I. r. alperes által a hitelszerződésben vállalt kötelezettség vonatkozásában kell teljesülnie a „teljesítést nem követelhet” feltételnek, és nem tartozik e körbe az I. r. felperes által az I. r. alperessel szemben a kártérítési perben szerződésszegésre hivatkozással támasztott igény.

Figyelemmel azonban arra, hogy a készfizető kezességvállalási szerződések egyrészről az I. r. alperes, másrészről a II. és a III. r. felperes magánszemélyek között jöttek létre, azoknak nem volt alanya az I. r. felperes (akinek törvényes képviselője a III. r. felperes), a készfizető kezességvállalási szerződések esetében nem áll fenn a Ptk. 221. § (3) bekezdésében írt, a szerződés semmisségét eredményező ok.

Egyébként pedig a II. és a III. r. felperes kezességvállalása az I. r. felperes tartozásáért nem ellentétes egyik felperes érdekeivel sem, az I. r. felperes és ügyvezetője, a III. r. felperes között is érdekegyezőség állt fenn a tekintetben, hogy a szerződések aláírásával az I. r. felperes hitelhez jutását kívánták elősegíteni.

A fentiekre figyelemmel a törvényszék az elsőfokú ítéletnek a készfizető kezességvállalási szerződések érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelem elutasítására vonatkozó, érdemben helyes rendelkezését a fenti indokolásbeli eltéréssel hagyta helyben.

A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a törvényszék a Pp. 239. §-ában foglaltakra figyelemmel a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felpereseket az alperesek fellebbezési eljárásra vonatkozó ügyvédi munkadíjának, mint fellebbezési perköltségének a megfizetésére, melynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM sz. rendelet 3. § (2) bekezdésének a.) pontja és (5) bekezdése alapján határozta meg.

Fellebbezésük eredménytelenségére figyelemmel kötelesek megfizetni a felperesek az illetékfeljegyzési jogosultságuk folytán általuk előzetesen le nem rótt, az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti összegű fellebbezési illetéket.

Az eredménytelenül fellebbező alperes fellebbezési perköltségét maga köteles viselni.

Balassagyarmat, 2015. május 27.

dr. Barsi József s.k.
a tanács elnöke

dr. Nádai Mónika s.k.
előadó bíró

dr. Benkó Anna s.k.
bíró